

Prova de Competència Comunicativa i Raonament Crític (CCIRC)

Objectius

L'examen de Competència Comunicativa i Raonament Crític (CCIRC) és la part de les Proves d'Aptitud Personal (PAP) que avalua la capacitat de comunicar-se adequadament i de reflexionar des d'una perspectiva crítica. Se centra en les habilitats escrites (no conté cap exercici oral) i té una durada de dues hores.

Pel que fa a la competència comunicativa, s'avalua la comprensió lectora de documents sobre temes d'interès general i la capacitat de sintetitzar-ne i integrar-ne la informació; també s'avalua l'expressió escrita: el candidat ha de saber escriure una reflexió derivada del text que ha llegit, expressant-se de manera adequada, coherent i cohesionada. També se li exigeix tenir un cert domini del sistema lingüístic, expressar-se amb una qualitat lingüística acceptable i tenir un cert domini metalingüístic.

Pel que fa a la capacitat de reflexió i raonament crític, s'avalua si el candidat sap fer ús dels seus coneixements culturals per interpretar la informació que conté el text que ha de llegir, per transmetre-la a uns altres receptors posicionant-se sobre les tesis que s'hi plantegen i expressant el propi punt de vista de manera argumentada.

Descripció de la prova

La primera secció, de comprensió lectora, conté un article per llegir; a partir d'aquesta lectura, s'han de respondre vuit preguntes. Per a les cinc primeres es donen múltiples opcions de resposta i el candidat ha de triar l'adequada. A continuació hi ha tres preguntes sobre el text que s'han de contestar de manera sintètica, pertinent i fent servir paraules pròpies. Aquesta secció constitueix el 30% de la nota final de la prova CCIRC.

La segona secció, d'expressió escrita, consisteix a elaborar un text fent servir la informació que proporciona l'article de la secció anterior i aportant la pròpia perspectiva i els coneixements culturals. Aquest text ha de tenir una extensió d'unes 350-400 paraules i ha de ser adequat, coherent i cohesionat tant pel que fa a la forma com al contingut. Aquesta secció constitueix el 50% de la nota final de la prova CCIRC.

La tercera part, de domini del sistema lingüístic, consisteix a identificar deu errors de normativa en un o diversos fragments de text. Aquestes errades s'han de saber corregir i justificar se n'ha de saber justificar l'esmena fent ús dels conceptes lingüístics i gramaticals adequats. Aquesta secció constitueix el 20% de la nota final de la prova CCIRC.

El candidat també ha de mostrar que sap expressar-se amb correcció lingüística tot al llarg de la prova.

Exemples dels exercicis i criteris de correcció¹

Secció 1. Comprensió lectora

En la primera part de la secció es presenten cinc preguntes i es donen tres possibles respostes. El candidat ha d'escollir l'opció correcta –a, b o c– en cada cas. La puntuació màxima per a aquesta part és de 15 punts i la mínima és 0. Cadascuna de les preguntes o exercicis puntua 3 punts si la resposta és correcta; -1'5 punts, si és incorrecta; 0 punts, si no es contesta.

Exemple de pregunta i de resposta correcta:

L'hàbitat dels borinots s'ha reduït molt sensiblement en algunes àrees. Què han fet les poblacions de borinots d'aquestes àrees?

a. Han desaparegut del tot.

b. S'han desplaçat 300 km cap al nord.

c. S'han desplaçat a zones de més altura, on això era possible.

En la segona part de la secció es plantegen tres preguntes i l'estudiant les ha de respondre de manera sintètica i pertinent. La puntuació màxima d'aquesta part és de 15 punts, un màxim de 5 punts per a cada pregunta o exercici. S'assignaran 5 punts si la resposta és correcta, es reconeixen les idees pertinents segons la pregunta, se seleccionen críticament, i se sintetitzen i s'exposen amb paraules pròpies. S'obtindran 2'5 punts si la resposta és correcta però no se seleccionen críticament les idees més pertinents segons la pregunta (si s'hi inclou també informació innecessària); o bé si es respon copiant íntegrament i sense criteri parts del text original, si manca informació o si hi ha algun fragment de resposta que és difícil d'entendre. S'obtindran 0 punts si la resposta no és correcta o no es respon.

Exemple de pregunta i de resposta:

Escriu amb les teves paraules una coincidència i una diferència entre els dos estudis que es presenten a l'article.

Coincidència:

- Els borinots estan desapareixent de les zones més càlides.

- El causant de la desaparició del borinot és l'escalfament del clima.

Diferència:

- El primer ha fet l'estudi sobre sis espècies de borinots d'Europa i d'Amèrica del Nord (el seu objecte d'estudi és més ampli, fa una recerca a escala global...); en canvi, el segon s'ha centrat en la serralada Cantàbrica.

- El primer estudi constata que el rang de distribució dels borinots es redueix, mentre que el segon, que s'eleva (a la serralada Cantàbrica).

¹ Podeu trobar el model d'examen CCIRC (examen pilot_2016_CCIRC) al web de la Prova d'Aptitud Personal (PAP) per a l'accés als graus d'Educació Infantil i Primària. Cal recordar, no obstant això, que s'hi han introduït lleus canvis que s'expliquen en aquest document.

Així doncs, en aquesta secció s'ha de saber comprendre el significat global de textos; identificar-ne les idees principals i les secundàries; reconèixer les idees no formulades explícitament; i sintetitzar la informació.

Secció 2. Expressió escrita

En aquest exercici es requereix que l'estudiant escrigui un text per a una publicació a partir del document inicial. S'hi avalua la capacitat de crear i organitzar un text complex i argumentat, relacionant el propi coneixement del món i el coneixement cultural compartit amb la informació proporcionada. La puntuació màxima de l'exercici és de 50 punts, els quals es distribueixen de la manera següent:

- Valoració global, fins a 5 punts: s'avalua que la impressió de conjunt del text sigui positiva, atenent tant la forma com el contingut. També es té en compte que sigui llegible i que tingui l'extensió requerida.
- Adequació, fins a 15 punts. S'avalua que el text respongui a l'objectiu comunicatiu que fixa l'enunciat de l'exercici, que se sàpiga emmotllar el contingut al gènere discursiu que es proposa i que el registre lingüístic sigui oportú.
- Coherència, fins a 15 punts. Es té en compte que el candidat jerarquitz i ordeni les idees, creï un text autònom i comprensible i hi faci aportacions pròpies (l'enriqueixi amb el seu coneixement cultural i exposi el seu punt de vista sobre els temes que es tracten).
- Cohesió, fins a 15 punts. Es valora que el candidat sigui capaç de fer frases complexes i riques, sàpiga puntuar adequadament el text i sàpiga connectar les frases de manera pertinent i entenedora.

Per tant, cal demostrar la capacitat d'adequar-se a la situació comunicativa plantejada; de seleccionar la informació necessària i desenvolupar-la de manera coherent; d'utilitzar de manera prou precisa els elements cohesionadors del text; d'utilitzar els recursos lingüístics de manera variada i precisa, i d'expressar-se amb un grau acceptable de correcció pel que fa a l'aplicació de la normativa gramatical.

Secció 3. Domini del sistema lingüístic

En aquest exercici l'estudiant ha de demostrar un domini notable del sistema lingüístic. Es presenta un text amb quinze errades lingüístiques: l'estudiant n'ha de detectar deu, corregir-les i justificar-ne la correcció. La puntuació màxima d'aquest exercici és de 20 punts, els quals s'assignaran de la manera següent:

- 0'75 punts per a cada errada detectada degudament.
- 0'75 punts per a cada correcció adequada.
- 0'5 punts per a cada justificació ben argumentada.

Així doncs, cal demostrar la capacitat d'aplicar la normativa de la llengua catalana (ortografia, lèxic, morfologia, sintaxi) i també s'han de demostrar uns certs coneixements metalingüístics.

Exemple d'un fragment de l'exercici:

L'altre vegada que vas venir a visitar-nos vas portar un grapat de caramels pels nens.

<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>	<i>Justificació</i>
<i>altre</i>	<i>altra</i>	<i>L'adjectiu altre/a té forma femenina i masculina. Com que acompanya un nom femení (vegada), hem de fer servir la forma femenina.</i>

> Com que es valora el fet de saber-se expressar adequadament i amb correcció, les errades de normativa es penalitzaran amb 0'1 punts en tots els exercicis.

Competència logicomatemàtica

Objectius

La prova de Competència Logicomatemàtica (CLOM) és la part de les Proves d'Aptitud Personal (PAP) que avalua els coneixements i habilitats relatius a diversos àmbits de les matemàtiques per a comprendre i resoldre exercicis, problemes i situacions d'aplicació, i la capacitat de raonar i analitzar críticament els resultats obtinguts.

Aquesta competència s'avalua a través d'un conjunt de qüestions on es demana al candidat mostrar un domini del coneixement i saber-fer acceptables en relació als diferents àmbits temàtics que es descriuen a continuació i de les connexions entre aquests:

- **Numeració i càlcul.** Interpretació, representació i utilització dels nombres naturals, enters, decimals i fraccionaris en situacions diverses; comprensió del valor posicional del sistema de numeració decimal; coneixement de les relacions entre els nombres decimals, fraccionaris i percentatges; ús del significat i les propietats de les operacions i de les relacions entre unes i altres; comprensió i descripció coherent del procés d'estimació dels resultat de les operacions amb nombres naturals, decimals i fraccionaris; i cerca de característiques dels nombres naturals en resoldre situacions de factorització i divisibilitat.
- **Relacions i canvi.** Reconeixement, anàlisi i generalització de patrons no necessàriament numèrics; identificació i interpretació de les relacions de dependència entre variables en diferents contextos; construcció i interpretació de gràfics i taules que expressin relacions de canvi; comprensió integrada dels significats de la proporcionalitat numèrica i raó; ús de models i expressions matemàtiques per representar i resoldre situacions diverses.
- **Espai i forma.** Descripció i interpretació de les característiques i de les propietats de figures geomètriques de dues i tres dimensions i el seu ús en situacions diverses; representació de figures geomètriques; anàlisi de les característiques de simetries, girs i translacions; comprensió integrada dels significats de proporcionalitat geomètrica, semblança i escala; ús d'estratègies de visualització i localització per resoldre problemes que siguin o no geomètrics i per descriure relacions espacials.
- **Mesura.** Coneixement del significat de magnituds mesurables (angle, longitud, superfície, volum, capacitat, massa, temps); selecció i ús de les unitats més adequades per mesurar aquestes magnituds en contextos quotidians diversos; coneixement de mecanismes per resoldre situacions d'equivalència d'unitats d'una magnitud; resolució de situacions diverses relacionades amb les idees de perímetre, àrea i volum.
- **Estadística i atzar.** Anàlisi i interpretació de dades per treure conclusions i per fer prediccions basades en aquestes dades; selecció i interpretació dels gràfics adequats (taules, diagrames de barres, de sectors, histogrames, ...) per fer el tractament de dades; càlcul i interpretació el valor de les mesures de centralització (mitjana aritmètica, mediana i moda); i comprensió i aplicació dels concepte d'atzar.

Característiques generals de la prova

La prova de competència logicomatemàtica inclou un conjunt de vint qüestions que s'han de respondre sense l'ús de la calculadora o qualsevol altre aparell que tingui aquesta opció disponible.

Per tal d'ajudar als candidats a distingir entre aquelles qüestions en què la resposta sigui o no immediata i s'espera o no procés de resolució explícit, es distribuïran aquestes qüestions en dues seccions. Una primera secció amb 10 qüestions de resposta immediata i una segona secció que inclou 5 problemes o situacions d'aplicació que s'han de resoldre responnent a les seves 10 qüestions associades.

La **primera secció** inclou un total de 10 qüestions a les quals es demana donar resposta. En aquesta primera secció, es valora la resposta donada amb 1 punt en cas que sigui correcta i amb 0 punts en cas contrari. Aquesta primera secció aporta 10 punts de la prova, un 40% de la qualificació final de la prova CLOM.

Exemples de qüestions que es podrien incloure a la secció 1 del model examen CLOM* : qüestions 1, 3, 12, 17, 20, entre d'altres. Veure criteris de correcció a la pàgina 3.

La **segona secció** inclou cinc problemes cadascun dels quals té dues qüestions associades. Cada qüestió tindrà assignada una puntuació màxima de 1,5 punts. En aquesta secció, es valora tant la validesa de la resposta com del procés de resolució seguit. Per tant, és necessari que el candidat doni resposta i la justifiqui–explicitant per escrit el procés de resolució que s'ha seguit. La valoració d'aquestes qüestions tindrà en compte ambdós aspectes. Aquesta secció aporta 15 punts de la prova, un 60% de la qualificació final de la prova CLOM.

Exemples de qüestions que es podrien incloure de la secció 2 del model examen CLOM: qüestions 2, 10, 15, 21, entre d'altres. Veure criteris de correcció a la pàgina 4.

* El model examen CLOM (examen pilot_2016_CLOM) el podeu trobar al web de Prova d'aptitud personal (PAP) per a l'accés als graus en educació infantil i primària. Noteu, no obstant, que s'hi han introduït lleus canvis que s'expliquen en aquest document.

Exemples de qüestions i criteris de correcció de la secció 1

Cada qüestió de la primera secció es valora en funció de la resposta que el candidat hagi escrit al quadern de la prova i dins l'espai de resposta habilitat. Es valora amb un 1 si la resposta és correcta, i 0 si la resposta és incorrecta.

1. Quin dels nombre següents és el més gran? [Pregunta 1 del model examen CLOM]

$$-0,625 \qquad -4/10 \qquad -0,375 \qquad \frac{-1}{2}$$

Resposta correcta: $-0,375$.

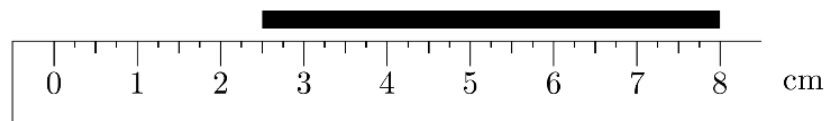
Puntuació assignada: 1 punt en cas que la resposta sigui correcta, 0 punt en cas contrari.

2. El preu d'un quilo de formatge és 15,50 €/kg. Quant constaran 700 g d'aquest formatge? [Pregunta 3 del model examen CLOM]

Resposta correcta: 10,85 € o 10,85.

Puntuació assignada: 1 punt en cas que la resposta sigui correcta, 0 punt en cas contrari.

3. Quina és la longitud en cm del traç següent? [Pregunta 20 del model examen CLOM]

Resposta correcta: 5,5 cm o 5,5.

Puntuació assignada: 1 punt en cas que la resposta sigui correcta, 0 punt en cas contrari.

Exemples de qüestions i criteris de correcció de la secció 2

Cada qüestió de la segona secció té assignada una puntuació màxima de 1,5 punts. Es valorarà tant la validesa de la resposta com del procés de resolució seguit. La valoració d'aquestes qüestions es mouran dins el rang de 0 punts fins a 1,5 punts, tenint en compte ambdós aspectes.

En termes generals, la puntuació es distribueix de la següent forma:

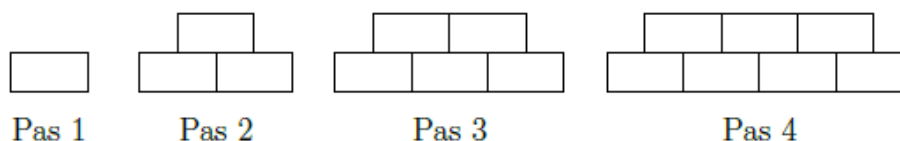
1,5 punts: Dóna la resposta correcta i fa servir un procediment correcte,

1 punt: Fa un procediment correcte i acaba donant una resposta aproximada o incompleta,

0,5 punt: Dóna la resposta correcta però amb justificació poc precisa o inexistent,

0 punts: A la resta de casos.

1. Imagina una paret de maons en construcció. La seqüència d'imatges mostra les primeres etapes de la construcció de la paret: [Pregunta 10 del model examen CLOM]

Quants maons tindrà la paret en el pas 74?

Resposta correcta: 147 maons o 147.

Exemples de procés de resolució correctes (aquests exemples no contempen tots els possibles processos de resolució vàlids):

Cas 1: S'analitza cada pas que es descriu en el dibuix: pas 1, pas 2, pas 3 i pas 4, i es troba que el nombre de maons correspon a:

- “sumar el nombre del pas en el que estem més el nombre del pas anterior” → Nombre de maons en el pas 74 és $74 + 73 = 147$;
- o bé, “multiplicar per dos el nombre del pas en el que estem i restar-li 1” → Nombre de maons en el pas 74 és $2 \times 74 - 1 = 147$;

Cas 2: Es troba l'expressió general del patró de construcció. Per exemple, com a:

$$\text{Maons}(n) = n + (n - 1) = 2n - 1 \rightarrow \text{Maons}(74) = 74 + 73 = 2 \times 74 - 1 = 147$$

Cas 3: Es fa una taula on es relaciona: pas, nombre de maons i s'analitza el patró numèric que relaciona ambdues variables per arribar a la conclusió que el nombre de maons necessaris en el pas 74 és 147.